
ئاۋىنەى بىگەرد

چەند بەيتى ناۋچەى سەقز

كۆ كۈرۈنۈۋە و نوسىن:

جەدىمەر لوتقى نيا

لوقمان نادىپوور

سرشناسه	لطفی نیا، حیدر
عنوان و نام پدیدآور	ناوینهای بیگهر: چند بهیتی فولکلور ناوچی سملز/ کوکرنده وه و نووسین حیدره لوتقی نیا، لوقمان نادرپور.
مشخصات نشر	سملز: لقمان نادرپور، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۳۱۷ص: مگس.
شابک	۱۰۰۰۰۰ ریال ۹۷۸-۶۰۰۰-۴-۹۴۵-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیها
یادداشت	کردی.
یادداشت	کتابنامه.
عنوان دیگر	چند بهیتی فولکلور ناوچی سملز.
موضوع	شعر هامة کردی -- قرن ۱۴
موضوع	شعر کردی -- قرن ۱۴
شناسه افزوده	نادرپور، لقمان، ۱۳۵۵ -
رده بندی کنگره	PIR ۳۲۵۶/س ۳۹۳۷۴۵/۱۳۳ ۶۳
رده بندی دیویی	۲۱/۹۵۸
شماره کتابشناسی ملی	۳۴۸۸۸۵۵

ناشنامه‌ی کتیب

ناوی کتیب: ناوینهای بیگهر
نووسەر: حیدره لوتقی نیا و لوقمان نادرپور
رووبەرگ: لوقمان نادرپور
پیتچن: شایر محهمه دیان
دیژاین: ئومید موقه دهس
سائی چاپ: ۱۳۹۴ی هه تاوی
ههژمار: ۵۰۰ بهرگ
نوخ: ۱۰۰۰۰ تمهه

ناوهرۆک

- ٧ بيشه کي
 ٩ بهشي يه کهم: شهري حه مه ره شيدخاني بانه و عه ليخاني تيله کو (حه ييي)
 ٢٠ شيوازي يه کهم
 ٥٧ شيوازي دووهم
 ٦١ شيوازي سيهم
 ٦٥ شيوازي چوارهم
 ٧٥ بهشي دووهم: بهيتي شيهره زهرد شهري تيله کو و گه لواخي
 ٧٨ رووداوه که له زماني چهند به سال اچووي ناوچه
 ٩٦ دهقي بهيتي "شيهره زهرد"
 ١٤٩ بهشي سيهم: حه يدور و سنه و بهر
 ١٥٠ شيوازي يه کهم
 ١٦٩ شيوازي دووهم
 ١٧٣ شيوازي سيهم
 ١٧٥ کيتي دهست نووسي حه يدور و سنه و بهر
 ١٧٦ نيوه روکي چيروک
 ١٧٧ دهقي دهست نووسه که
 ٢٤٣ بهشي چوارهم: شه مال و زمان
 ٢٤٥ شيوازي يه کهم
 ٢٥١ شيوازي دووهم
 ٢٥٤ شيوازي سيهم
 ٢٦١ بهشي بيتهم: وه نهوش و بهرزا
 ٢٦٣ شيوازي يه کهم
 ٢٧٥ شيوازي دووهم

پیشہ کی

نہم کیتیہ سہرجہ می چند وتاریکی فۆلکلوریہ له ناوچہ ی سہقر، کہ زووتر ناردوومانہ بۆ گوڤاری مہاباد و چاپ بوہ. بہ گشتی لہبابہت ہندی فۆلکلوری ناوچہ ی سہقر نہدوی و گوڤہیک لہ تابیہتمہندیہکانی نہم بہشہ ی کوردستان نشان نہدات. ہہلہت لیکندانہوہ نیہ و تہنہا دہرخستی لایہنیک لہ نہدہبی کوردیہ.

ناوچہ ی سہقر لای باکوورہوہ تیکہ لاوی موکریان تہبی و لای رۆژہلات لہ گہل ہہوشار و ہہوہتو، سہرشو لہ نیوان سہقر و مہریواندایہ (باشوور) و لہ رۆژئاواشہوہ گہورکایہتہ کہ لہ نیوان سہردہشت و سہقر و بانہ ہاوبہشہ. بہمعجورہ تہیین سہقر، وہک چوارپتیانیکہ لہ نیوان نہو چند بہشہ ی دیکہ کہ ہہر کامیکیان تابیہتمہندی فہرہنگی و بن زاراوہیی خویان ہہیہ. بۆ ویتہ لہ موکریان حہیران باوہ و لہ ہہوہتودا ہۆرہ (ہسپۆرانی موسیقانہ زانن کہ نہمانہ دوو شیوہ ی جیاوازن لہ گۆرانی (سہنی کوردی) کہ نہم تیکہ لاوی فہرہنگیہ بۆخوی فہرہنگی تابیہت بہ ناوچہ ی سہقری دروست کردوہ. یہکن لہ تابیہتمہندیہکانی موکریان بہیہ کہ لہ فہرہنگ و نہدہبی کوردیدا زۆر گرنگہ و بہ پروای نووسہرانی نہم وتارہ، جیتی خویہتی کہ بہیت بہ ناو بہشیکی فہرہنگی گہلانی دنیا لہ یونیتسکو تۆمار بکری.

نیستا پرستاریک ہہیہ، نایا ناوچہکانی دیکہ ی کوردستان بہیتیان ہہیہ؟ لہم سالانہدا کہ خہریکی کوکردنہوہ ی چیرۆکی فۆلکلور سووین، ہندی چیرۆکمان لہ رۆژہلاتی سہقریانی بہشی نیوان ہہوشار و ہہوہتودا تۆمار کرد کہ وہک بہیتی موکریان تہچن و خہلکی تہوی پتیان تہلین فہرد. زاراوہ ی ہندیکیان بہ ہہورامی نزیکہ و تہویش بہ ہۆی تہوہ بوہ کہ لہ چند سہدہ ی پیشودا بہ ہۆی بزوتنہوہیکہ تہدہبیکہ ناوہندہکی لہ ہہورامان بوہ و پہری سہندوہ بۆ ناوچہکانی دیکہیش و زمانی شیعہ و نووسین لہ ناوچہ ی سہقریشدا ہہورامی بوہ (تیمہ لہ کاتی کوکردنہوہ ی فۆلکلوری ناوچہ بۆمان دہرکہوت لہو بزوتنہوہدا زۆر کیتی بہنرخ نووسراوہ یان وہرگپراوہ بۆ کوردی، بۆ ویتہ کیتی "تہلف لہیلہ" واتا "ہہزار و یہک شہو" کہ بہداخہوہ کیتیہ کہمان دہس نہکہوت

به لَام زور حه کایه تمان له چهند کهس تو مار کرد). نه گهر به وردی سهرنجی فهدرد
 بدین نه بینن دیره کانی فهدرد زورتر دوان دوانه. شایانی باسه هندی له و فهدردانه
 هه تا ئاوایه کانی نیوان سنه و دیواندهره و بیجار ههر باون و جیتی کار و
 توژیینه وهی زیاترن بۆ شهدهب دۆستان (ههرچهند شانامه زور بهربلاوتره و له
 کرماشانه وه پهری سهندوه). ناوه رۆکی هندی له و فهدردانه دلداریه و هندی
 رهزمیه. هندی کیش قسه و باسی نیوان ئازهل یان هیزی سرووشیه. هندی له
 دلداریه کان له ئاکامدا به تراژیدی تهواو نه بن (وهک وهنهوش و بهرزه) و
 هندی به بهک ده گهن (وهک حهیدهر و سنه و بهر).

هندی له بهیتانه شهزنامه و گو شهیهک له میژووی ناوچه نیشان شهدهن
 وهک "شهری حه مهرشی خان" و بهیتی "شیره زهره" که ههریهک باسی شهر
 نیوان چهند هوز له ناوچهی سهقز و دهور و بهری و هوی سازبوون و چۆنه تی
 نهو شهزانه نه کهن به دریاوی میژوو، کوردستان بهردهوام مهیدانی شهر و شور
 بوه و ههمیشه کوشاری تیدا کراوه. جا له لایهن دوزمنه وه بووی یان له لایهن
 خویی. به داخه وه شه وهی که بستی کوردانی شکانده، شهر ناوخرۆی و
 دووبه رهکی بوه، که ههر نهو دهرده کوردی کردوه به بن دهستی گهلانی دراوسی.
 ئیمه لییه دا باسی میژوو ناکهین و شه وه دانه تین بۆ پشپۆرانی شه و کاره
 وهک باسمان کرد ته نه له سه ره و بهیت و داستانانه شه دوین که له ناوچهی
 سهقز باون و هندیکیان تاییه تی نهوین. له باری چۆنه تی کاره که مان، ئیمه وهک
 نووسهری شه کتیه، به چاک یان خراب لایه نی هیچ کهس یان هوز و
 تایه فهیهک ناگرین و گشتیان جیتی ریزن. ئیمه دهقاودهق شریه و قسه کانمان
 دابه زانده، چون دهستیوه ردانی کاری فۆلکلۆر پهوانه.

شایانی باسه شه و وشانهی لییان دووشک بووین له ناو [؟] دا هاتون و
 ههروه ها مانای ههر وشهیه کمان بۆ پهیدا نه بوه له پهراوتزدا به؟ دیاری کراوه.
 ههر شوینی که وتهی خۆمانه له بهین [] دا هاتوه و له ههر شوینی کدا بیتره
 خۆی مانای شتیکی وتبی له ناو () دا هاتوه. جگه له وانه ئیمه ناتوانین بلتین
 کاره که مان بچ عهیه، ههر بۆیه نه گهر ههلهیه کمان کردبی هیوادارین لیتمان
 بوورن.